attrahunt solem in occurrere ad producendu
aurum, ad producendum etiam nem perti
chrystallum in carum: quo sic attrahens sol
ibi producere tam specialem et producta
calorem, ut est calorem

56 Praeterea dotrina
me Lius praelibit
x dicendi i ira descrivimus derecte
xoe, iga navio recurrendum est adagij
trivialis producere mai i tempos. Soluto
haec intelligitur, quod galas pertita a S
tivus galij producere soto nali, vel ca
lori igne, sivo galas fuerit i a lio
sito, producta a gate Xente in
sito Lonali, ut est calor producture
a calore Xenti i aqua, Sic, ut
pelem producere datra sora ad vos, nema
te, nec ime, de haec negat alate est
portio.

57 Notat de Lichenter,
agens in ce minus pro
portionatum, qua est agens, hoc ga
las defusa producere in ad producendum
galatom i quam remotiori intra ipsa
sphera, tam tamagens quam
galas de fusa, potest vire verbi
producat, et calor quem sole est mai pro
portionatus a alio calore entalitra,

frigore in aqua, ut terra sit accensa, ignis vero
e contra. Atque adeo diversa in sphaera agunt,
agentis particularis, ut sol producat aliam
qualitatem, sicut ignis non in proprii causam
forma alterius, ut ambo simul producant
eundem ignem. Solum dico quod hoc huius
gradendi sint in partibus, unam agens in spi-
ritum cursum alterius.

§ 8. Exponitur.

Si agens
produceret qualitatem in tota sua
sphaeram, et contra se aqua calida
produceret frigus in monte illius calor
sed habere flumen, et experientiam:
ergo agens particulare non sit agere immediate in
tota sua sphaera. Nego antecedens. Et
aqua sit privata caloris in illud produ-
cit ab efficaci calore.

§ 9. Probatur. A-
qua seu
bene candidum virtutem frigidalem, et
sit calida, et frigida: ergo si aqua sit
producere immediate in tota sua sphaera, et
contra se frigus seu illud producit, et
sive producit ideo est, quod dei frigi frigus,
alterius frigoris principium. Dico ergo,
aqua seu habet candidam virtutem frigiditatem,
nego, et frigiditatem, et frigidita, ergo;

scilicet quoad aquam transeundo virtutem producendi frigoris, et quando est affecta calore non producit frigus, quia impeditur a calore contrario fortiori, quam est frigus. Sicut ignis cujus est propria qualitas calor fortius agit quam aqua, cujus propria qualitas est frigus.

Q. 20   Utrum ab agentibus opportunis instantiis se expediat. Nota nos hic solum asserere, quod intra sphaeram agentis producit qualitates continuas, quales qualitates productae in partibus remotioribus et producta ab agente remoti; non vero resolvimus, quod agens non producat ita esse, sed non producat, quod potest, et non potest producere in se.

Q. 21   Opponis 2o. Agens spirituale, non est ita applicatum ad passum, quia est quasi de forma per medium, ut sol non tamen profatur terrae, ut est lux producta in centro terrae, quae illa qualitas profunda terrae, et non sol producit lucem in terra. Dico omnes non est tam applicatum terrae localiter, quam virtute; quare producitur tam a sole tanquam in sole terrae, quam qualitas in terra sit intra sphaeram virtutis utriusque.

22 Distia Localis
nullomodo est in fine-
tom ut agens producat in ipsa distia, quod
virtus agentium diminuatur, et defundi-
tur per mediu usq ad sua' sphaeram systemis
in tali distia; qua de ca omnes fatentur So-
lem producere aurum in visceribus ter-
rae, cum sit astrum statu in sua virtute. Neq
est necesse quod producat cum effectu per me-
dium, quod producit in suo remotiori, id
visitur in Sole producentem metallas
in visceribus terrae, quam producit in aere,
quod saepe inmediam dantur dispositiones ad
eundem effectum, quando dantur dispositiones
in visceribus terrae.

23 Replabis. Originis
non est simpliciter con-
iunctus causa Sol: non producet in illo ef-
fectum: quo sit medium non producit ef-
fectum neq in fine. Virui remotio-
ri producet eundem effectum: et sic si
Sol non producit, et hic si Sol non produ-
cit in aere aurum, neq illum producet
in visceribus terrae: si inmediae non producit
in aere lucem, neq illam producet in
reflexione. Nego totam.

24 Divisa vai
est, quae observai

ipsa spo non coniuncto est sa vires agentis
naturalis specificati, quod agens creatum si-
ve suam limitatem requirit distantiam
a proximo ad spatium, et distantiam
a spatio proximo denatur ad operandum
in hoc loco, quam in illo. Deinde si agens
spo solo operavi ipsa spo non coniuncto poterit
operari in omni distantia quod est contra limitationem
agentis naturalis. Si vero agens defundit
suam virtutem per medium usque ad spatium
vel solum extendendo lucem usque ad
terram, vera [illegible] spatio non est
fus sem accidens. Deinde virtus
diva auriug, quam lucis est eadem [illegible]
semel [illegible] unius agentis, si
agens est coniunctum spatio ab sole
est coniunctum.

R. 5 Opponens 3o. Prima ra. elegantia:
te non resulta[illegible] unum [illegible] ad [illegible]
recessivum [illegible] : [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] defusa per medium resultabit
unum [illegible] ad [illegible]
alterius [illegible] [illegible]
[illegible] est, [illegible] qualis solum recipiuntur
in [illegible], quod [illegible] ponunt ad recipiendum
[illegible], solum qui ma re-

recipiuntur: at tam agens, qa a so-
lis immediate benè virtutem productam
alterius caloris, deinde intra calor
ab ratione: quo tam est alius immediate, qa
agens immediate producent.

36. Opponés 4.º

In reflexione
obliqua lux non producitur a radiis so-
laribus, nec a Sole: ergo etc. Lux produc-
ta directe in his distantiis non producitur a
Sole, neque a luce immediate. Nego ans,
ad hoc enim ut ipsa lux producatur a Sole,
et a radiis directis sufficit, quod ipsa lux di-
recta continuetur cum radiis solaribus, et ipso
Sole; deinde distantia non obligent ad
tenem producendum immediate: ergo.

37. Arguitur 5.º,
quod Sol li-
nea recta producit intra cubiculum lu-
cem, quia quidam lux producta linea re-
cta aliam lucem producit circa quodcunque intra
cubiculum, si ista lux inveniret impedi-
mentum scilicet locum ..., ulterius li-
nea recta simul cum Sole produceret a-
liam lucem, quamvis lucem productu-
ra erat ulterius, si non daretur impedimen-
tum, illam eodem modo producit intra cubicu-
lum circa quemque.

38 Cio obiectitas fuerit in instrumentum, nea-
quis pridie in me producat lucem.
sto, ad tunc non occurrat in me: et tunc
sola qualitas divina erit causa qualitatis produ-
ctae, tunc flexione obliqua, quam
aliquis pridie non fuerit tunc instrumentum
non apparet ratio, cur ut non occurrat
in me causa productionis qualitatis.

39 Oppones 2°. Ita-
te eadem ratione speciali vel ratione aequali, pro-
ducitur maior, et minor virtus productiva frigoris ad extra, sed sola virtus
actualis intenditur, et remittitur: ergo so-
la virtus actualis producitur in tota sua
sphaera. Dico ergo non est simile eadem ratio
speciali producitur maior, et minor vir-
tus ad extra, nego; in ad extra, concedo maius.

40 Calor adaequa-
te alteratus calo-
rem extraneum, et sit opposita aboi ca-
lore ... habet eandem virtutem specialem
producendi frigoris, quae virtus est indistincta ab
ratione aequali. Quando vero habet maiorem ca-
loris vel habet minus frigoris, quam
habet, quando est opposita aboi calore: et
volumus frigus in astum, quam ratio

quam frig. ipsius actor constituunt unum
primum effectum adequatum frigo-
ris producti per frigiditatem. frigus iam
tum potest remitti, et intendi, remanen-
te frigiditate virtute seminali; sicut ipsa
eodem modo producit maius, aut minus fri-
gus, et tunc frigoris remissio, et intensio
non est per se primi; sed solum est per se effectus,
qui primum adequatum frigoris intra ipsa
aquam sit sola frigiditas actuat, quare non sit
seminalis non potest intendi, neque remitti.

245 Notandum

secundo diversum

[illegible]
ia, et nullo modo ab accidente; ut ab pro-
dita ignis secundo solum egreditur a ig-
ne, et non a calore, qui effectus solum
potest produci ab eo, ad habet formam effectum,
et qualitatem, et virtutem, et sola seminalis
ignis est, et non calor determinatur secundo dicto modo
aliquem ignem, solus ignis est producit
ignem secundo; et accensus, quale est calor
qui sit ignobilius seminali, et ut vidimus in
metheora, non potest seminalis ignis producere,
quod non determinatur, neque qualitatem, neque
immediate, seminali agis, et qualitas
diffusa per medium determinant aliquam
qualitatem, ut constat in nostro fonte.

Quaestio 2a

Utrum agens assimilet sibi passum, seu quod agat sic aliquotam sibi proximiorem.

242 Arguitur: utjam sol
in parte 1a aliquota aeris producat lucem
tantam in 2a quam lucem in sequenti. Resp.
nego: quia experientia videmus eum agere
operari uniformiter difformiter, nec
dari parte proximiori tantam lucem,
et calorem, quanta datur in ipso agen-
te: ergo.

243 Contra tamen, quia si agens
assimilaret sibi perfecte
passum, seu quod ad partem aliquotam
iam, sic lucerna valeret alu-
minare totum orbem, vel lucer-
na produceret in 1a parte aliquota omnes lu-
ces, uti sequens: deinde istas datas
producta in parte aliquota similiter lucer-
na produceret aliquota omnes luces in 2a

pē. et hi sex simul vacante q dig-
b, īducerent ī zqa pē aliquod relz sic de
reliqj. Sed hoc ē fluxū, etiā xpe-
riam: qa qsq reus nō pt assimilare sibi
pfecte pa vum.

274 Alij vero 1o. Uno frā
sbiali pt īducere
aliam ejusd roj ī pa poe, q̄ē ē hoc:
īducere ī pa vum fram accidalem
assimilando sibi illud vm eand ī toem.
2o quoniam, pt īducere aliam frā
sbialem ejusd roj ī spē adueni, e-
jusd roj, qo accidentia, nesc. ucjus
igny īducit alium ignem ē ejusd
spei, igny nō īductus nō het toz
spej, eand obtionem, eaqd qualitej,
qdantr igne īducente: sicut
igny poit īducere calorem xse
ejusd spei, qeorqem ī se hent, erit
th drisa entive obiectum factam
ī fonto.

275 Assignant hic 9 P. Ar-
roem cur frā sbi-
alij īducit toa simul, etiā vocu-
liar emitig, ut ejra īducens, q sitta
eē facilitore finirentur spej sbi-
alej, qd bereri ahore pordarentur qd
ī conieny nō servit ī pa doc qualit

Dut ꝗqe ſi dantur, et frāꝰ ſibi adeſt, a
qibus ſoſtenunt in tendiriſ ſigales.

46. Areſo-
ex Ro.

Cum ſi pactum ſit penatrum in eod loco
adjacente erit illi max eaſ talum:
qd ſem tnc porit agens ſe fecte aſi-
milare ſi ſi pactum. Duſpicere ref
fr huic argo, ſcdendo totum in o-
dreto cu, qd ſegitur pravam lucer-
nam poe eluminare nalev totum
orbem, qd in convers actis patri fun-
do, fuest ſcdendo ans, neſdo coand,
qi toa illa penetraē mad, cuiv-
ſmilis frā ug ingens, ecn ipſi frā ſi-
ximior, et accomodacior, ꝯ fiat frā
ipſius frā igneū ꝯnoem ſtrivam
et ſi fromivam, manetq aptior adac-
centiam ipſius igni, qm in ea ſi ducere
frā qualitem in ea inteoe qa ſit qd
n reſpir in aliud mad driſed. 0 ſet ſit
ſi ximior ipſi igni.

47. Addeten ſignngre
abſolute agens po-
teſt adducere in paſſo ſibi a ſi fecturum qa-
litem in ea intenſoe, qam in ſe hebt,
qi ado agens ſiducit a diamſvam ſo-
lidem, cuius pviad diſpoe e qaliſ ea

ītōe, qā i se bet agere, navis ipsum
agere ꝓducet i ipso sum aquilam qa-
lidem quedam i se bent, qi eā ꝓdu-
cit fram vsibilem ꝓducit et ultimam
dispositionem ad illam: sicut ei reꝓdu-
cit imā A ligni fram ignis &c, et
calorem ut 8.

Sectio 2.a
De reflexoe, et an-
tefrarius dici.
Subsectio 1.a
Qid sit reflexio, et
ago ꝯveniat mor in-
tentio i reflloē.

L Reflexiō
sic de-
finitur — e directio qualitatis i alteram partem
alia a ꝑcedente directione x obiecto
i impedimento obstante — reflexio,
et e dira, et obliqua. Tunc datur
reflexio dira, qdo qualitas i parte a

in obstaculo, vel Lux impacta in murum re-
vertitur linea recta versus aerem, vel
solem. Reflexio obliqua, tunc datur,
quando qualitas impacta in obstaculo non re-
vertit linea recta ad aerem; sed re-
flectitur ad latus.

2 Gradus reflexionis est
directa ex qua virtus
maior intensio qualitatis in partibus pro-
ximioribus obstaculo, ut patet experi-
entia; quando lux vel calor impactus in
parieti non potest ulterius procedere linea
recta: tunc enim sentimus maiorem ca-
lorem in hoc in sinum parietem
in die quo sol lucet: quaeritur unde ergo pro-
veniat ista maior intensio.

3 Communiter
aliorum opi-
nionibus resolvimus istam maiorem
intensionem quae spectandam in reflexione pro-
venire, non solum a qualitate immedia-
te, sed ab agente principali luce vel a sole.
Patet, quando a pariete privatur a quo commo-
dius potest per virtutibus intensio:
quod evenit non solum a qualitate de fa-
cto primevum, sed etiam ab adhaesione praesenti.

4 Contra tamen quod tam
calor in intensio

ē ivinire mūn ad solvendum, qd i
reflexōe agens n̄ agat i passu cō-
qe, t mag intensum. Sd Ẋeo, qd
agens priale, et qualitas defusa p
meu- p̄ducant illam in margenti i-
dem agens n̄ agit i passum qd e,
t magis intensum.

5 Pū minor, q
solug g loco
ī fracta ad sirien ē dispy p̄ia eri,
qd datur, et p̄ducitur maior i tensō
lucy, deinde ē mag ī tensus, qam
erat i psa p̄ dery ante reflexōe,
qd p- p̄et: qd semel, qd agens
priale sive flexōe p̄ducat intōe
agens n̄ aget ī mag, t aqe inten-
sum, qa duo ut diximus repugnant
ī plicantia.

6. Adūē nego n̄ a Dece-
re ī oi reflexōi da-
ri mai intensiorē, sd solū diximus, qdo
ī reflexōe datur maj intensio, illa
p̄venit ab agenti priali, et qualitate
ī pacta, sē nihil ex qualitē obsistenti
core, posō ipsō core, tang adoōe,
ut de n̄ fatis reflexio.

7 Solu reflexōe diva da-

datur, maior intentio; quia lux de novo
producta per lineam rectam ad agens
spectat versus partem eius iam aliunde pa-
ratam lucem productam directe a so-
le, et novi gradus lucis adiuncti prioi-
bus faciunt maiorem intensionem. In re-
flexione vero obliqua non datur maior
intensio, sed solum datur productio lucis
uni formes difformes incipiendo a
corpore obsistente, quae partibus obliquis non
dabatur antea, ita lux, quae addit novos
gradus facit intensionem.

8. Assertio 10.

Sit parata
ad parietem detrerendi agens spirituale
ut producat intensionem poto corpore obsistente
vel ideo. Sequitur, quod intensio in reflexione
maior, et maior augmentetur in furnum
transeundo, vel intentione, quae datur luci solis, si
hoc est verum, et quae experiamur: consequentia illa
est quo sequitur. Sed pro sequelam maior.

9. Probatur. Lux
in facta, et in-
tensa ut 4 detrerabit solem ut produ-
cat secundos gradus lucis in parte iam determi-
nata: quo ista datus tam intensior de-
trerabit solem ad producendam aliam
intensionem, et sic de reliquis: ergo sequitur.

LIVRARIA DA UNIVERSIDADE

Probo 2º quando, q. aeres pridie non
habet virtutem tam p. de se dum ergo tu
p. i. sola sua sphera; deinde n. dantur
sola reflexa tam i. core obiiciente, tam
i. vestigio solido, vide n. a. q. a. ob. z. a.
reflexio.

§ 10 Tota hoc doctrina videmus
deductam ex experientia,
videmus enim i. reflexione n. augeri i̇ i̇-
mensum: ergo signum est, q. a. aeres pro-
dest, q. i. ipsa qualitate intensa, et potius
obus circumstantiis, q. a. hic, et nunc
dantur, n. p. producere i̇ tocam qualitatem,
q. a. sol, et qualitates intensæ sunt aeres
priuatæ, hoc est nouiorum, ergo si possent
magis i̇ totam producerent, et si non
producunt, ideo est, q. n. possunt, atque
ab alio impediuntur.

§ 11 Opponestur 2º: Si
ad p. diuina qualitas
dire impediretur ad vacuum, nulla daretur
reflexio: ergo ad reflexionem n. est n.
dos corpus obiiciens. Neg. quando, q.
vacuum nihil aliud est, quam negatio cor-
poris, negatio virtutem n. p. obstare poiue p. dos
qualitatis. nullo enim modo p. phisice resistere
o. illud q. d. nihil est; corpus n. obiiciens p.
experientiam est, q. a. producta, habet sta

politur, & ponitur reflexio.

12 Hic obiter advertunt alia corpora esse aptiora, alia minus apta ad reflexionem, et ideo in pergamo datur maior, et in ne alia minor intensio reflexionis; et saepe in ne aliquod corpus aut nigrum, aut nulla datur reflexio. Clariora, sint aptiora, ut docet experientia, sunt vero chrystallus, metalla levigata, marmor politum, et fere omnia corpora candida, et ad plurimum adiuvat de aspirationis aliqua de virtute.

13 Opponens Logica ex doctrina tradita sequitur, quod agens primarium, quod magis immediate ad corpus opacum producat magis intentionem in reflexione; sed hoc est falsum: quia sol vero producit intensiorem lucem, quod vero ponitur obliqua quod vero opponitur per directe: ergo doctrina non vera. Dico sequela, si corpora sint paria, ideo; si non sint paria, nego.

14 Ut nuper diximus omnia corpora sunt apta ad reflexionem, quia non solum requiritur, quod corpus sit opacum [illegible] absentis, [illegible] est vero [illegible]